

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/377/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713213411
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8713213411.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, práv. zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 47233516, proti odporcovi: H. F., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: OZ právna pomoc spotrebiteľom, Košice, Sofijská 13, IČO: 42247268, zast. JUDr. Ladislavom Mikušom, advokátom, Košice, Stará Baštová 2, o zaplatenie 556,68 eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 15C/33/2013-64 zo dňa 23.06.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol. Navrhovateľovi a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 89,12 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa v dôvodoch, pre ktoré tak rozhodol uviedol, že navrhovateľ sa domáhal toho, aby súd uložil odporcovi zaplatiť mu sumu 556,68 eura s prísl., žiadajúc taktiež, aby mu súd uložil nahradiť trovy s konaním mu vzniknuté, a to na tom skutkovom základe, že medzi ním a odporcom bola uzatvorená pod č. 8300031060 dňa 20.08.2010 zmluva o revolvingovom úvere, na základe ktorej odporcovi poskytol úver vo výške 360,- eur. Odporca sa zaviazal poskytnutý úver spolu s úrokom zaplatiť v 42 mesačných splátkach po 19,29 eura. Dostal sa však do omeškania s úhradou splátok už pri 4. splátke a celkovo zaplatil sumu 253,50 eura. Pre meškание s úhradou splátok bol úver vyhlásený za splatný, odporca však úver nezaplatil, zaplatenie tejto povinnosti mal mu uložiť súd, vrátane zmluvnej pokuty a úroku z omeškania ako žalobou kvantifikoval.

Súd prvého stupňa sa pri posúdení nároku, ktorý bol predmetom konania, stotožnil s vyjadrením vedľajšieho účastníka, ktorý poukázal na to, že ročná úroková sadzba 75,09 eur (správne „%“ - pozn. odvolacieho súdu) je niekoľkonásobne vyššia ako priemerná výška úrokov spotrebiteľských úverov poskytovaných bankami pre daný typ úveru - 14,91 %. Podľa súdu prvého stupňa dohodnutá úroková sadzba je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi, nakoľko ide o podstatnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ide o právny úkon priečiaci sa dobrým mravom, teda neplatný. Preto súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka - § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 a 3, § 53 ods. 1, 4 písm. k/, § 53 ods. 5, § 451 ods. 2.

Výrok o trovách konania odôvodnil v ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu právo na náhradu trov konania vo výške 89,12 eur.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca. Namietal, že závery súdu prvého stupňa sú nesprávne, vyplývajú zo svojvoľného posúdenia, resp. stotožnenia sa s argumentáciou vedľajšieho účastníka bez zohľadnenia noriem priamo aplikovateľných v posudzovanej právnej veci. Uviedol, že zmluva o úvere je odplatnou zmluvou, na jej uzavretie je potrebná dohoda o podstatných náležitostiach, ktorými sú dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky, stanovenie sumy týchto peňažných prostriedkov a záväzok dlžníka peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Výška dohodnutej odplaty zo zmluvy, ktorú uzavrel s odporcom nebola v žiadnom rozpore so zákonom. Výšku odplaty za úver ku dňu uzavretia zmluvy upravoval § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu. Porovnávanie s údajmi bánk je samo o sebe nesprávne, nakoľko banka svoj zisk v danom období získavala aj z iných platieb, úrok nebol pre ňu jediný výnos za požičanie peňazí. Obvyklou odplatou na finančnom trhu je hodnota priemernej odplaty určovanej Ministerstvom financií SR, tá v rozhodnom období bola 47,39 %, dohodnutá odplata v zmluve priemernú odplatu teda podstatným spôsobom neprevyšovala. Odporca poukázal aj na to, že súd sa nevysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, namietal aj nezákonnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia o náhrade trov konania.

Odporca ani vedľajší účastník sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd (v ďalšom aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 O.s.p.) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je opodstatnené.

Obsahové náležitosti rozsudku, ktorý predstavuje individuálny akt aplikácie práva určuje ust. § 157 O.s.p. Správnosť a úplnosť obsahových náležitostí rozsudku je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti. To, či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

V tejto súvislosti je právne významné ust. § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Súd musí pri rozhodovacej činnosti dbať na dôsledné dodržiavanie Ústavou SR garantovaného práva na spravodlivý proces. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ust. § 157 ods. 2 O.s.p., dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Odôvodnenie rozsudku má byť objektívne zrozumiteľné, aby bolo možné z neho zistiť relevantnosť postupu súdu, tiež zistiť, ako sa súd vysporiadal s podstatnými argumentmi v tvrdeniach účastníkov, dôkazmi vykonanými k týmto tvrdeniam a aké z nich, z akých dôvodov urobil závery. Len takéto odôvodnenie rozhodnutia dovoľuje účastníkovi konania posúdiť to, ako súd v jeho veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa riadil pri rozhodovaní vo veci samej.

Ako vyplýva z judikatúry Ústavného súdu SR, súčasťou práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces je, aby súd vo veci na skutkový stav aplikoval platný a účinný právny predpis, objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie z hľadiska relevantných predpisov v zmysle zásady iura novit curia a starostlivo sa vecou zaoberal tak, aby poskytol účinnú právnu ochranu (sp.zn. II. ÚS 71/97, III. ÚS 64/2000, IV. ÚS 77/02, II. ÚS 249/04), pričom rozhodnutie všeobecného súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené a vysporiadať sa s tými argumentmi účastníkov, ktoré sú vo veci relevantné (III. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03).

Súd prvého stupňa svoje závery založil na komparácii úrokových sadzieb, za ktoré poskytovali úvery banky v rozhodnom období. Je síce možné súhlasiť s názorom navrhovateľa, že finančným trhom nie je len trh, na ktorom pôsobia banky, ale sú to aj iné subjekty, nebankové spoločnosti, ktoré sú veriteľmi práve takých osôb, ktoré so svojimi žiadosťami o poskytnutie úveru v banke nepochodia. Nebankové spoločnosti si často požičiavajú peniaze na poskytovanie úverov na medzibankovom trhu za odplatu, nesú pri poskytovaní úveru vyššie riziko nielen preto, že ich pohľadávky nebývajú zabezpečené tak ako pohľadávky bánk, ale aj preto, že nepodnikajú s takou štruktúrou produktov ako banky, čo im neumožňuje eliminovať riziká z poskytovania produktov tak ako bankám, z čoho nutne vyplýva vyššia úroková sadzba z úverov, ktoré dlžníkom poskytujú, ako je to u bánk.

Je však možné súhlasiť i s názorom súdu prvého stupňa, že úroková sadzba vo výške 75,09 % nemôže byť úrokovou sadzbou súladnou s dobrými mravmi. Ak však súd prvého stupňa vyhodnotil zmluvu ako neplatnú a poukázal na ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, opomenul sa zaoberať skutočnosťou, ktorá z dokazovania vyšla najavo. Zo spisu vyplýva, že úver bol odporcovi poskytnutý vo výške 360,- eur, pokiaľ odporca navrhovateľovi zaplatil sumu 253,50 eura, mal sa zaoberať rozdielom medzi týmito položkami a posúdiť, či nevzniklo na strane odporcu bezdôvodné obohatenie, ktoré by mal navrhovateľovi vydať. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie zaťažil tak vadou a jeho rozhodnutie je v tomto zmysle nepreskúmateľné. Odvolací súd ho preto postupom vyplývajúcim z ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p. zrušil, zároveň zrušil tiež súvisiaci výrok o trovách konania a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude opätovne vo veci rozhodnúť s tým, že odôvodnenie rozhodnutia bude zodpovedať zásadám vyplývajúcim z ust. § 157 ods. 2 O.s.p.

Súd prvého stupňa, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§226 O.s.p.) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.